

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A Magyar Dohánykísárosok Országos Szövetségének hivatalos lapja.

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek, valamint a kérésiratok küldendők.

TARTALOM: A legújabb szédelgés. — A legutóbbi rendeletek. — A dohányárusok nyomora. — Vegyes hírek.

A legújabb szédelgés.

Szegény dohánykísárosok! Nem elég, hogy küzdenetek kell, az existenciáért oly kemény harcot kell vívnotok, mint egyetlen más pályán sem, nem elég, hogy sorvasztó munkában a legkülönfélébb gondokkal és bajokkal kell megbirkóznotok és emellett mindennemű erőszaknak és vexálásnak vagytok kitéve, hanem még áldozatul estek olyan embereknek, akiket hiénáknak kell neveznünk, mert titeket félholtakat akarnak megnyúzni. Mert mi egyebet akar ez a néhány obskurus alak, akik mindig a ti javatokat hordozzák ajkukon, minthogy titeket törbe ejtsenek, hogy önző céljaiknak álljatok szolgálatába.

Tizenhat év óta küzdünk e hasábokon a dohánykísárosok javáért. Évek hosszú során át fáradoztunk, hogy a kísárosok érdekeit összeegyeztessük a nagytrafikosokéval olyképen, hogy mindkét tényező békésen működhessek egymás mellett. Mindhiába, törekvéseink meghiusulását az a körülmény okozta, hogy a nagytrafikosokat is különféle érdekek irányítják, amelyek egymással ellentétesek. Így például *Sopronyi* nagyárusnak egészen más az érdeke, mint a többi négyszázhetven pályatársának, amit azonban azok, sajnos, nem akarnak belátni. Mert *Sopronyi* nagyárus kísáruáján évenként 96 000 koronát keres meg, ellenben a többi nagyárusok inkább a nagyárudai provizióra vannak ráutalva. Mindezt csak mellékesen jegyeztük meg. A nagyárusok nem fogadták el a mi javaslatunkat, hogy kis-

tőzsdéjükről mondjanak le, hogy kizárólag a jutalékból éljenek és így bekövetkezett a harc a nagy- és kísárosok között, amely minden körülmények közt a kistrafikosok győzelmével fog végződni, amint ez Bécsben is történt.

Érdekes, hogy a nagytrafikosok e küzdelemben mily különös harci eszközökkel éltek. Egy teljesen járatlan, a szakmát egyáltalán nem ismerő fiatalember lett az ő képviselőjük és szószólójuk, az ő hirlapírójuk és szellemi vezérük, az organizátorjuk és tanítóme-terük.

Magától értetődik, hogy az ily sőkoldalú munkát nem lehet senkitől ingyen kívánni és minthogy a nagyárusok sokkal szegényebbek, mintsem, hogy egy szaklapot és egy egyleti titkárt maguk fizethessenek, egyedüli megoldásnak kínálkozott számukra, a kísárosokat presszió segítségével rávenni, hogy a nagytrafikosok hivatalos lapjára előfizessenek és az ő szövetségükbe tagokul belépjenek. Így történt aztán, hogy két évvel ezelőtt a kísárosok egy küldöttsége megjelent a pénzügyminiszternél a nagytrafikosok és azok fizetett szerkesztőjének és titkárának vezetése alatt.

Mindez azonban még mindig nem nyitotta fel a kistrafikosok szemét. Sem a botrány, amely akkoriban támadt és amelyet a napilapok is tárgyaltak, sem pedig az a körülmény, hogy hasonló szélhámosságoknak útját álljuk, a kistrafikosok egyesületét megalapítottuk, mindez még mindig nem tudta néhány a nagytrafikos-szövetség és annak organumának szolgálatában

álló ügyöknek mánkáját lehetetlenné tenni. Hogy mily agyafúrtsággal végzik ezek a dolgukat, abból is kitűnik, hogy ezen agitáló és semmiféle hazugtól vissza nem riadó emberek szintén kistrafikosok, akik folytonosan mint kartársaikról és azok érdekeiről beszélnek, noha nem egyebek, mint a nagytrafikosok szövetségének, vagy jobban mondva, a szövetségi titkárnak agent provokátorjai, aki úgylátszik kezdi belátni, hogy a nagyárusok olyan kevéssé bőkezűek, hogy az ő bölcsességét, amelyet a nyomdafesték segítségével terjeszt, kellően nem tudják értékelni.

A legujabb, amit az említett férfiú és az ő pereputtya kitaláltak, az általunk rengeteg áldozatok árán alapított egyesületnek fúziója az úgynevezett „Kisárusok Szakosztálya“-val, amely a nagyárusok szövetségének keretében áll fenn és amelynek tagjai részint a nagyárusoktól kapott jutalmak fejében játszanak egyesületesdit. Amint értesülünk az általunk alapított szövetség tagjait megakarják lepni, t. i. a fúzió ténye elé fogják állítani őket. A legerélyesebben tiltakozunk a terv ellen, amelynek nincs más célja, mint hogy a mi fáradságos munkánkat ismét illuzóriussá tegye. Szövetségünk tagjait valamint annak elnökét és tisztviselőit, határozottan óvjuk az ilyen lépéstől. Ha tényleg csak a kistrafikosok javát akarják, úgy emancipálják magukat a nagyárusok szövetségétől és azok vezetőitől és lépjenek be egytől-egyig a mi egyesületünkbe. Aki azt nem akarja, aki csupán mint Sopronyi és Kadelburg urak megbizottja akar eljárni, az maradjon távol attól az egyesülettől, amelyet mi becsületes intenciókkal a kisárusok érdekében alkottunk meg. Szomorú, nagyon szomorú, hogy egyáltalán szóba jöhet az ilyen fúziós kísérlet, ha ismerjük a nagytrafikosok szakosztályának a történetét és tudjuk, hogy itt csak 5-6 emberről van szó, akik a nagyárusok rabszolgái és árkon-bokron át követik őket, míg a többi tagok csupán a papíron szerepelnek vagy nem ismerik a tényállást, vagy pedig, mert nem akarnak a nagyárusokkal ellenséges viszonyba jutni.

A mondottak után minden dohánykisárus és különösen a „Magyar Dohánykisárusok Országos Szövetsége“ tagjai természetesen fogják fálálni, hogy ily fúzióba semmi körülmények között, sem szabad beleegyezni. Mert az összességnek, pályájának, önmagának árulója lenne az,

aki ily egyesülésbe beleegyeznék, vagy hogy hiúságát kielégítse, valami tiszteletbeli hivatalra vágyik és azért pártolja a fúziót. Eddigi szomorú tapasztalataink után ítélve ebben a tervben, mely arra irányul, hogy ami becsületesen létesített egyesületünk az oly különös körülmények közt létesült „szakosztály“-lyal egyesüljön, a legujabb szélhámoságot látjuk, amelynek nem lehet más eredménye, mint a kisárusok tönkretétele. De mi minden eszközzel megfogjuk akadályozni a kisárusok pusztulását és nem fogjuk engedni, hogy újból oly állapotok következzenek be, aminők akkor uralkodtak, midőn küzdelmünket szóval és tettel megkezdttük.

A legutóbbi rendeletek.

A pénzügyminiszter arra a memorandumra, amelyet a „Magyar Dohánykisárusok Országos Szövetsége“ néhány hónappal ezelőtt nyújtott át neki, abban a két rendeletben adta meg válaszát, amelyek néhány nap előtt megjelentek. E két rendelet is szaporítani fogja az évek óta kiadott utasítások számát, amelyek időnként kiadatnak, hogy — a feledésnek áldozatul essenek. Egyébként meg is érdemlik ezt a sorsot.

A nagyárusnak szigorú büntetés terhe mellett tilos a mellékárucikkeket a kistrafikosra ráerőszakolni. Azt hisszük, hogy ily rendelet már egyszer kiadatott. Tessék kérdést intézni a székesfővárosi pénzügyigazgatósághoz, amely ami sürgetésünkre kiadta azt a rendeletet. De hol marad a rendelet hatása?

A pénzügyigazgatóságoknak csak sürgős esetekben szabad új engedélyeket kiadniok. Ezt a rendeletet már Lukács pénzügyminiszter kibocsátotta, sőt még a döntés jogát is magának tartotta fenn. Azóta a trafikok száma a fővárosban legalább 200-zal emelkedett és épen a miniszterium adta ezeket az új engedélyeket.

A szivarok színjelzése ezentúl a doboz belsejében történjék. Nagyon bölcsen van ez kigondolva. Mi ennek a célja? Ami véleményünk, hogy a nagytrafikosok ezt a nehézséget is le fogják győzni és annyi világos szivart fognak maguknak megtartani, amennyire csak szükségük lesz. Hogy hogyan fogják ezt csinálni? Szakemberek tudnak erre a kérdésre válaszolni. Alig hisszük, hogy ezt a rendszabályt a dohányjövedék ajánlotta volna, minthogy egyrészt teljesen céltalan, másrészt pedig a forgalomra káros hatással lesz.

Azonban az összes rendelkezéseket betetőzi az az utasítás, amely a kisárusoktól azt kívánja, hogy kizárólag magyar cigarettapapírost árusítsanak. Tudja-e a rendelet készítője, hogy még a dohányjövedék sem használ olyan szivarkapapírt, amely hazánkban készül, annál az egyszerű oknál fogva, mert cigarettapapírgyár — az egy flumei kivételével hazánkban egyáltalán nincsen.

És ez a flumei gyár is, amely állami támogatásban részesült, ha nem tévedünk, már szintén tönkrement. Hol van egy olyan gyár, amely forgalomba hozható cigarettapapírost gyártana. Vagy talán arra a néhány szegényesen berendezett adjusztáló műhelyre gondolnak, amelyeknek feladata a papírost felválni és felszerelni? Miért nem kérdezik meg a szakembereket, mielőtt ily rendeleteket kibocsátanak?

De komikus ebben a rendelkezésben, hogy a nagyárustól megkivánja, hogy az év végén kimutatást terjesszen fel a miniszteriumhoz arról, hogy mennyi hazai gyártmányt adtak el a kisárusok. Eszerint tehát a kistrafikos kénytelen lenne szükségletét a nagyárusnál beszerezni, amit pedig a másik rendelet megtilt. Vagy hogy kell másként érteni ezt a rendelkezést? Talán a nagyárus e tekintetben gyakoroljon felügyeletet a kistrafikosok fölött? Vagy a kisárus vásároljon a nagyárusnál papírost, vagy pedig jelentse be neki, hogy kinek és mennyit adott el?

Egy helybeli úgynevezett szaklap azt állítja, hogy e rendeletek megalkotásához tanácsaival nagyban hozzájárult. Szívesen elhisszük, mert képtelenebb dolgokat ezen a téren még nem olvastunk.

A legutóbbi rendeletek arról győznek meg bennünket elsősorban, hogy a már fennálló rendeleteket nem ismerik, mert ismétlésekbe esnek, továbbá, hogy a kisárusok kérelmeit semmiféle irányban sem vették tekintetbe. Így tehát ismét csak várni kell jobb időre, amikor a jelenlegi hibákon segíteni és a kisárusok sorsán új és helyénvaló rendelkezésekkel javítani fognak. Mert a legutóbbi rendeletek semmiképen sem fognak jobb állapotokat teremteni.

A dohányárusok nyomora.

Semmi sem jellemzőbb a dohányárusok nyomorára nézve, mint az a tény, miszerint a dohányárusok azon vannak, hogy a mellékcikkeknek nagyobb fontosságot tulajdonítanak, mint valaha. A kirakatok zsufolva vannak anizs-kártyákkal, újságokkal, nyomtatványokkal, miután ezen mellékcikkek némileg kirántják az amugy is kistorgalmu dohányárudát a hinárból. Mi általánosságban amellet vagyunk, hogy a dohányárus minden körülmények között boldoguljon, akár a dohányneműek, akár pedig a mellékcikkek elárusításával foglalkoznak, ebből nem tudván megélni, végre az idők folyamán a mellékcikkből főcikk lesz s fordítva.

Tény, hogy a legtöbb dohányárudában a dohányárú eladása csak a kiadásokat fedezi, a lakbért, kiszolgáló személyzetet, adót stb. Egy olyan dohányáruda, amely csak némiképp forgalmas helyen van, körülbelül 2500—3000 korona kiadást igényel. Hogy pedig ennyit bevegyünk, legalább 30.000 koronányi árut kell elárusítanunk. Igaz, hogy ott, ahol nagy a bevétel, rendesen nagyobb a kiadás is. Így tehát nem helyes, ha a dohányárudai engedélyek megadásánál vagy átiratásoknál a kisebb vagy nagyobb forgalmat veszik irányadóul. Amint

látjuk, ez voltaképpen teljesen mellékes. Bizonyos körülmények között egy 10.000 korona forgalmu trafik több hasznot hajthat, mint egy 30.000 korona forgalmu. Ilyenkor a számítás csal, mert az illető hivatalnok, aki a dohányárudát engedélyezi, csak a kisebb vagy nagyobb pénz kiadást veheti tekintetbe. Ha ez így történik, akkor természetes, hogy a benyújtó dohányárus részéről lehetőleg való adatokat kell kapnia. Miután azonban ez csak ritkán történik, a benyújtó dohányárus huzza a rövidebbet.

Naponként látjuk, hogyha dohányárudai engedélyért folyamodnak, a legtöbben szeretik önmagukat ámitani. A legtöbb, aki dohányárudát el akar nyerni vagy átiratni, mindenekelőtt hozzánk fordul, mi pedig 30 évi működés után eme téren némi kompetenciával birunk s így véleménynyel és tanácsal látjuk el őket. Ilyenkor aztán látjuk, hogy többet, kiknek számítások alapján bebizonyítjuk, hogy ez üzlet kilátás nélküli, lebeszélhetünk eme szándékukról. De nem beszélünk le olyanokat, akiknél látjuk, hogy a mellékcikkek kellő értékesítésével némi anyagi eredményt érhetnek el. Elégtételül szolgál nekünk, hogy eddigelé senki sem bánta még meg, ha tanácsunkat követte.

Ha tehát mi is kénytelenek vagyunk a mellékcikkekéből származó jövedelmeket számításba venni, tesszük azért, mert ez az összes dohányárusoknál így van. Szomorú, de igaz, hogy a m. kir. dohányjövédék ugy a nagy-, mint a kisárusokat ingyen dolgoztatja. Mert például a vidéki nagyárus kénytelen cukorral, bőrrönddel kereskedni, a kisárus, a voltaképpeni jövedelmét szintén a mellékcikkekéből keresi, de azt csak nem lehet fizetségnek mondani. A kincstár 100 milliós üzletének összes költségeit, lakbért, személyzet, szállítás stb. a dohányárus fizeti s mindezt csak azért, hogy a mellékcikkekéből némi jövedelemre tegyen szert. Ezt megfordítani nem lehet, úgy, hogy a melléccikk fizesse a költségeket, mert hisz a dohányárusnak vannak kötelességei, szubordináció alatt áll s mindenekelőtt dohányárusnak kell lennie.

S éppen ez az, amiről beszélni óhajtok s a miről már annyi figyelmeztetés hangzott el a lapokban. Ingyen nem kérhetünk senkitől munkaerőt. Fizessenek meg mindenkit munkája után. A milyen a jutalom, olyan legyen a munka, mondhatnók, ha nem kellene a legpontosabban azt elvégezni. De végre is azt nem lehet kívánni, hogy éppen az a keresetág, melynél a legfáradtságosabb munkát kell végezni, egyszerűen megelégedjék azzal, hogy vegetáljon. Végre arra is csak kell gondolni, hogy azon sok ezerért valamit kell tenni, akik a fillérekéből koronákat s ezekből milliókat csinálnak.

Elhisszük, hogy sokezen folyamodnak dohány-elárusítási engedélyért, de mit bizonyít ez? Talán azt, hogy a trafik szerény megélhetést biztosít? Nem, ne ámitsuk önmagunkat! A fővárosi árusok majd mind abból élnek, amit a mellékcikkek hajtanak. Ha valamely helyiség alkalmas eme mellékcikkek elárusítására, akkor „jó trafik“-nak mondjuk, ha nem alkalmas, akkor „rossz trafik“.

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

Óvás. A legutóbbi időben — bizonyára tisztességtelen célzattal — az egyes trafikokban bizonyos individumok jelennek meg, akik a trafikosokkal elhitetik, hogy az elárusítási jutalékok emelése van tervbe véve, továbbá a bélyeg és postajegyek utáni provizió felemelése is és egyéb ily tetszetősen hangzó kijelentéseket tesznek. Mindebből egy szó sem igaz. Az elárusítási jutalékok nem emelik fel, már annál az oknál fogva sem, mert dohánynál és szivarnál csupán nagybani és kicsinybani árak vannak, amelyeket egyelőre meg nem változtatják. Ami a postai értékjegyek és az okmánybélyegek utáni proviziót illeti, mi már évekkal ezelőtt, a postajegyek proviziójának felemelését teljesen lehetetlennek, míg az okmánybélyegeket alig keresztülvihetőnek jelentettük ki. Ezek a tényállás teljes félreismerésén alapuló hiresztelések célja valószínűleg nem egyéb, mint egy egyesületnek tagokat, vagy egy újságnak előfizetőket toborozni. Óva intünk ezektől az emberektől, akik a trafikokban ilyen képtelenségeket terjesztenek, különben ezt csak egy bécsi dohányujság mintájára csinálják, amely már öt év óta bolondítja olvasóit ilyen ígéretekkel.

Az osztrák dohányjüvedék és a német dohányadó. A német szivar- és cigarettáipar bizonyos köreiben azt remélték, hogy a dohánygyártmányok vámjainak tetemes fölemelése az osztrák dohányipar olcsó gyártmányait csaknem teljesen ki fogja szorítani a német piacról. Az osztrák dohányjüvedék azonban legkevésbé sem gondol arra, hogy a versenyt feladja és ehhez képest tette meg intézkedéseit. Az osztrák finoman vágott dohány semmiesetre sem importálható többé. A legkeresettebb szivarfajoknál pedig pld. a virginánál az osztrák dohányjüvedék viseli a felemelt vám egy részét, úgy hogy ezek nem többel lettek drágábbá, mint a hasonló árú német gyártmányok. Az olcsó Sport cigarettát, amely az osztrák importnak fő részét teszi, később ugyanazon az áron lehet majd vásárolni, mint ma, dacára a vám felemelésének. Az osztrák dohányjüvedék tud magán segíteni: azt hirdeti, hogy ezeket a cigarettákat kisebbitett alakban gyártja. Így takarít meg vámot és dohányt. A jobb fajta osztrák szivarok tetemesen megdrádulnak.

Gyufamonopólium Ausztriában. Uglátszik már biztosra vehető, hogy az osztrák kormány pénzügyi terveibe a gyufamonopólium behozatalát fel fogja venni. Még pedig ez olyképen történne, hogy a monopóliumot bérbe adnák egy erre a célra létesítendő társaságnak, amely a gyufa elárusítását kizárólagosan ellátná. A társaság megváltaná a fennálló gyárakat, a gyufát a trafikosoknak és kereskedőknek, akik ma is árulják, szállítaná és az államnak egy megállapított bérösszeget fizetne. Ausztriában jelenleg mintegy 40 gyufagyár áll fenn, az egész gyártásnak körülbelül 75 százaléka „Jolo“ gyufagyár részvénytársaság kezében van.

A papírszivar. Egy élelmes amerikai üzletember a papiros felhasználásának új módját fedezte fel. Papirosból való kocsikerekeket, fémhernőket, virágokat már régóta gyártanak; most azonban New-Yorkban egy gyár letesült, amely olyan különleges papirost állít elő, amely szivarok

készítésére szolgál. A papíriveket dohánylevel itatják át, a dohány levét nagy mennyiségben magukba szívják, azután a présbe kerülnek, ahol dohánylevelek alakjára felvágják. Sőt még a dohánylevelek eredetét is művésziileg utánozzák. Ebből a papirdohányból aztán olyan szivarokat gyártanak, amelyek az igazi szivarokkal szemben jelentékenyen olcsóbbak. Múltán csodálkozást kelt azonban, hogy mindazok, akik ezekkel az amerikai papírszivarokkal egy kísérletet tettek telve vannak dicsérrel és nem győzik ennek a különös szivarnak enyhességét és zamatját magasztalni.

A francia dohánymonopóliumról. Mit jövedelmez a dohánygyedárúság az államnak? A pénzügyminiszterium által kiadott statisztikai értesítő szerint az 1907. évben a dohánymonopólium bevétele 470·4 millió frank volt (a többlet az 1906. évvel szemben 22·5 millió); az elért haszon 386·3 millió (többlet 9·3 millió). Franciaország népességének kiadása fejéenként 12·99 frank, amely összegből 11·97 frank az államnak jut. Belföldi dohányt az állam kerekén 15 millió frankért vásárolt, külföldit 35 millióért.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Mint ismeretes Ön előtt, a „Magyar Dohánykísérők Szövetsége“ megalapításában élénk részt vettem, a legnagyobb fáradtsággal, időt és költséget áldozva arra törekedtem, hogy egy egyesület létesüljön, amely egy úgyszólván szolgátságban sinylődő szakmának, amely azonfelül még a megélhetéssel is küzd, érdekeit melegen felkarolja. Noha már nem vagyok kísárus, a közgyűlés, valószínűleg hálából fáradozásomért, a szövetség alelnökévé választott meg.

Most pedig azt hallom, hogy az én hátam mögött, azzal a tervvel foglalkoznak, hogy ezt az egyesületet a mi ellenfeleink, a nagyárusok által alapított és a nagytrafikos-egyesület kebelében működő „szakosztály“-lyal egyesítsék. Képelem, hogy kinek a fejből pattant ki ez az „egészséges“ idea, mert hiszen a trafikosokat mindenkor olyan naiv embereknek tekintették, akikkel tetszés szerint lehet elbánni. Ámbár remélem, hogy nem fog akadni egyetlen tisztességes trafikos, aki erre a nevetséges és hálátlan dologra kapható lenne, mégis alelnöki minőségemből kifolyólag kötelességemnek tartom ennek a különös mozgalomnak vezetőjét vagy vezetőit megkérdezni:

1. Nem tudja-e, hogy a szövetség tagjai három évre léptek be?

2. Nem gondolja-e, hogy vannak az egyesületben még olyan emberek, akiket meg kellett volna kérdezni, mielőtt még a fúzió szóba is jöhetett volna?

3. Tényleg azt hiszi, hogy ez hasznára válik a kísárusoknak? Én a magam részéről már nem csodálom, hogy a kísárusok semmire sem viszik. Tiltakozom az ilyen eljárás ellen.

Lázár Mór,
alelnök.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Der neueste Schwindel. — Die letzten Verordnungen. — Vermischte Nachrichten.

Der neueste Schwindel.

Arme Tabakkleintrafikanten! Nicht genug, dass Ihr zu kämpfen habet um die Bedürfnisse des Lebens zu erringen, wie keine einzige andere Branche; nicht genug dass Ihr bei schwerer Arbeit mit Sorgen und Kümernissen jeglicher Art zu ringen habet und dabei verschiedenen Vexationen und Vergewaltigungen ausgesetzt seid, werdet Ihr fortwährend das Opfer solcher Leute, die wir als Hyänen bezeichnen müssen, da sie den halbtoten Körper zu schinden versuchen. Denn was will diese handvoll obskurer Leute, die stets vorgeben um euer Wohl besorgt zu sein, denn anders, als euch, wo es nur angeht zu hintergehen, damit Ihr ihren eigenen selbststüchtigen Zwecken dient.

Sechzehn Jahre sind es, seitdem diese Blätter den Interessen der Tabakverschleisser gewidmet sind. Jahrelang waren wir bemüht, das Interesse der Kleintrafikanten mit denen der Grosstrafikanten derart zu verflechten, dass beide Faktoren aufs Beste nebeneinander bestehen können. Umsonst, unser Bemühen scheiterte an dem Umstande, weil es auch unter den Grosstrafikanten verschiedene Interessen gibt, die einander nicht gleichen. So zum Beispiel hat der Grosstrafikant *Sopronyi* ganz andere Interessen, wie seine übrigen vierhundertsiebzig Collegen, was diese leider nicht einsehen wollen. Denn Grosstrafikant *Sopronyi* verdient an seiner Kleintrafik jährlich 36.000 Kronen, wogegen die andern mehr auf ihre Grosstrafik-Provision angewiesen sind. Doch das nur nebenbei. Die Grosstrafikanten gingen auf unseren Vorschlag nicht ein, die Kleintrafik aufzulassen um ausschliesslich von ihrer Provision zu leben und so folgte der Kampf zwischen Gross- und Kleintrafikanten, der, unter allen Umständen sei es heute oder ein andermal, mit dem Siege der Kleintrafikanten enden wird, sowie dies in Wien geschehen ist.

Merkwürdigerweise bedienten sich die Grosstrafikanten eines sonderbaren Kampfmittels. Ein vollständig ungeschulter, das Fach gar nicht kennender junger Mann sollte ihr Vertreter und Fürsprecher sein, ihr Journalist und geistiger Leiter, ihr Organisator und Lehrmeister. Selbstverständlich kann man das von einem Menschen nicht umsonst verlangen und da die Grosstrafikanten selber zu arm sind um ein Blatt und einen Sekretär selber bezahlen zu können, so verfiel man auf den Ausweg mit Hilfe der Pression, die Kleintrafikanten dazu zu bewegen das offizielle Blatt der Grosstrafikanten zu abonniren und in den Verband als Mitglieder einzutreten. So kam es, dass vor zwei Jahren eine Deputation der Kleintrafikanten zum Minister ging, unter Anführung der Grosstrafikanten und dessen bezahlten Redakteur und Sekretär.

Aber das alles öffnete noch immer nicht die Augen der Kleintrafikanten. Weder der Skandal der damals entstand und in den Zeitungen besprochen wurde, noch der Umstand, dass wir, um derartige Foppereien unmöglich zu machen, einen Verein der Kleintrafikanten gründeten, das alles vermochte noch immer nicht die Thätigkeit einiger, vom Grosstrafikanten-Verbande und dessen Organ, gesandter Agenten einzudämmen. Wie raffinirt dies in Scene gesetzt wird, mag man daraus ersehen, dass diese agitirenden und keine Lüge scheuenden Leute, ebenfalls Kleintrafikanten sind, die fortwährend als von ihren Kollegen und von ihren Interessen sprechen, indess sie nichts anderes sind, als die Agents provccateurs des Verbandes der Grosstrafikanten, oder besser gesagt, dessen „Zutreiber“ und dessen Sekretär, der jetzt einzusehen beginnt, dass die Grosstrafikanten viel zu wenig splendit sind, um seine Weisheit, die er vermittelt der Druckerschwärze verbreitet, gebührend zu entlohnen.

Das Neueste was dieser Mann und seine Sipschaft nunmehr erdachten ist die Fusion des

von uns mit vielen Opfern begründeten Vereines mit den dupirten Mitgliedern des unter dem Titel „Szakosztály“ im Grosstrafikanten-Verbande bestehenden Sektion solcher Kleintrafikanten die theils aus Furcht vor der Ungnade der Grosstrafikanten, theils aber aus Belohnungen die sie erhalten, Verein spielen. Wie wir hören versucht man es die Mitglieder des von uns begründeten Verbandes zu überraschen, indem man sie vor die Thatsache einer Fusion stellen wird. Wir protestiren entschieden gegen eine solche Zustimmung, die ja nur eingeleitet wird um unsere mühselige Arbeit abermals illusorisch zu machen. Die Mitglieder unseres Verbandes sowie dessen Präsidenten und Funktionäre warnen wir entschieden vor einen solchen Schritt. Will man wirklich das Wohl der Kleintrafikanten, dann mache man sich von dem Grosstrafikanten-Verbande und dessen Leitern los und trete einzeln in unserem Vereine ein. Wer das nicht will, wer nur als Abgesandter der Herren Sopronyi und Kadelburg kommen will, der bleibe fern einem Vereine, den wir in ehrlichster Weise zum Wohle der Kleintrafikanten begründet haben.

Traurig ist es, sehr traurig, dass überhaupt die Rede davon sein kann eine solche Fusion anzustreben, zumal man die Geschichte dieser „Szakosztály“ des Grosstrafikanten kennen und wissen muss, dass da nur von 5—6 Personen die Rede ist, welche die Sklaven der Grosstrafikanten sind und ihnen durch Dick und Dünn folgen, die andern Mitglieder aber figuriren bloss auf dem Papier, entweder aus Unkenntnis der Sachlage oder — weil sie sich mit den Grosstrafikanten nicht verfeinden wollen, nur von Feinden die Rede sein kann. Nach all dem Gesagten, wird jeder Kleinverschleisser und namentlich die Mitglieder des „Magyar Dohánykísérők Országos Szövetség“ es für ganz selbstverständlich halten, unter gar keinen Umständen in ein Zusammengehn des Vereines mit der in Rede stehenden „Szakosztály“ zu willigen. Denn ein Verräter an die Gesamtheit, ein Verräter an seinem Berufe, ein Verräter an sich, sowie nicht minder an uns wäre derjenige, der in eine solche Fusion willigen würde, oder vom Ehrgeiz geblendet, um irgend ein Ehrenamt einzunehmen seine Stimme dafür abgibt. Nach den bisher gemachten Erfahrungen zu urtheilen, erblicken wir in dieser Idee, unseren creirten Verein, mit

der auf solch sonderbare Umstände entstandenen „Szakosztály“ zu vereinigen, den neuesten Schwindel, der nichts anderes als die Niederlage der Kleintrafikanten bezweckt. Diese aber werden wir zu verhüten wissen, so sehr sich auch der Grosstrafikanten-Verband anstrengt, eine Niederlage herbeizuführen und wieder Zustände aufblühen zu lassen, wie sie damals existirten, als wir mit Wort und That dagegen zu Felde zogen.

Die letzten Verordnungen.

Die Antwort des Ministers, auf das ihn vor einigen Monaten überreichte Memorandum des Landesverbandes der Kleintrafikanten besteht in den beiden Verordnungen, welche vor einigen Tagen erschienen sind. Die eine wie die andere Verordnung zählt zu jenen Vorschriften, wie sie seit Jahren von Zeit zu Zeit erscheinen um — der Vergessenheit anheimzufallen. Übrigens verdienen dieselben auch dieses Schicksal.

Der Grosstrafikant darf seine Nebenartikel dem Trafikanten nicht aufdrängen, bei strenger Strafe. Wir denken, dass diese Verordnung schon einmal da war. Man frage nur bei der hauptstädtischen Finanzdirektion an, die, über unser Einschreiten, diese Verordnung erlassen hat. Doch wo ist sie diese Verordnung?

Die Finanzdirektionen dürfen nur in dringenden Fällen neue Lizenzen ertheilen. Diese Verordnung erliess bereits Finanzminister Lukács, der sich sogar vorbehielt selber die Entscheidung zu treffen. Seither haben sich die Trafiken der Hauptstadt um zumindest 200 vermehrt, und gerade das Ministerium ist es, welches diese neue Lizenzen erteilte.

Die Provenienz der Cigarrenkistchen, soll fortan im Innern des Kistchens erfolgen. Sehr weise erdacht. Was soll dabei herauskommen? Wir glauben die Grosstrafikanten werden auch dieses Hinderniss überneinden können und so viel helle Zigarren für sich behalten, als sie brauchen. Wie sie das machen werden? Fachleute dürften darauf Antwort geben. Wir glauben kaum, dass diese Massregel von Seite der Tabak Regie erfunden wurde, nachdem sie erstens Zwecklos ist und zweitens dem Verschleiss schaden wird.

Aber allen Vorschriften setzt jene die Krone auf, welche von den Kleintrafikanten verlangt, sie mögen bloss ungarische Zigarettenpapiere verkaufen.

Ja, weiss denn der Verfasser der Verordnung nicht, dass selbst die Tabak Regie kein Zigarettenpapier verwendet, welches in Ungarn erzeugt wird, aus dem einfachen Grunde, weil eine Zigarettenpapier Fabrik, mit Ausnahme der in Fiume überhaupt nicht existirt. Und diese Fiumaner Fabrik, welche mit staatlichen Zuschuss arbeitete, ist, wenn wir nicht irren auch bereits zu Grunde gegangen. Wo existirt die Fabrik, welche Zigarettenpapiere erzeugt, welche im Handel

vorkommen. Oder meint man vielleicht, die wenigen ärmlich eingerichteten Adjustirungs Fabriken, deren Aufgabe es ist, das Papier zuschneiden und zu adjustiren? Warum fragt man nicht, vor Erlass solcher Verordnungen bei Fachleuten an?

Aber das komische welches diese Verordnung enthält besteht darin, dass vom Grosstrafikanten verlangt wird, er möge zum Jahresschlusse einen Ausweis an das Ministerium liefern, wieviel ungarisches Produkt, die Kleintrafikanten verkauft haben. Demnach also wäre der Kleintrafikant genötigt seinen Bedarf an Zigarettenspapier bei dem Grosstrafikanten zu decken, was ja in der andern Verordnung verboten ist. Oder, wie sonst, soll diese Verordnung verstanden werden? Soll der Grosstrafikant in dieser Sache, den Kleintrafikanten beaufsichtigen? Soll der Kleintrafikant beim Grosstrafikanten die Papiere kaufen, oder soll er ihn mittelst seiner Bestellungen nachweisen, wo und wieviel er verkauft hat?

Ein hiesiges sogenanntes Fachblatt behauptet, dass es zu diesen Verordnungen mit seinem Ratschlägen viel beigetragen hat. Wir glauben das sehr gerne, denn etwas Unsinnigeres haben wir auf diesem Gebiete bisher noch nicht gelesen.

Die Verordnungen beweisen uns, erstens, dass man die bestehenden Verordnungen nicht kennt, da sie dasselbe wiederholen was diese besagen, ferner dass man die Wünsche der Kleintrafikanten in keiner Weise berücksichtigt hat. Und so heisst es wieder warten, bis eine bessere Zeit die vorhandenen Mängel hinwegfegt und neue Einrichtungen das Los der Kleintrafikanten verbessern wird. Die letzten Verordnungen werden gar nichts dazu beitragen, bessere Verhältnisse herbeizuführen.

Vermischte Nachrichten.

Warnung. Wahrscheinlich zu unlauteren Zwecken, erscheinen in vielen Trafiken, in jüngster Zeit Individien, welche den Trafikantinnen einreden, es wäre eine Erhöhung der Verkaufsprovision beabsichtigt, auch eine Erhöhung der Provision nach Stempel und Briefmarken und derlei angenehm lautende Mitteilungen mehr. An der Sache ist kein wahres Wort. Die Verkaufsprovisionen werden nicht erhöht, schon aus dem Grunde nicht, weil es bei Tabak und Cigarren überhaupt nur Engros und Detailpreise gibt, diese aber vorläufig nicht geändert werden. Was die Provision bei den Briefmarken und Stempelmarken betrifft, so haben wir schon vor Jahren die Erhöhung der Provision nach Briefmarken für gänzlich ausgeschlossen, die für Stempelmarken aber für kaum durchführbar erklärt. Diese auf gänzliche Unkenntnis der Sachlage beruhenden Gerüchte sollen wahrscheinlich dazu dienen einem Verein oder einem Blatte Abonnenten zuzuführen. Wir warnen vor Leuten, die in Trafiken derartigen Unsinn verbreiten, ein Unsinn

der übrigens einer Wiener Trafikanten Zeitung nachgemacht ist, die solche Versprechungen bereits seit fünf Jahren macht.

Die österreichische Tabakregie und die deutsche Tabaksteuer. In gewissen Kreisen der deutschen Cigarren- und Cigaretten-Industrie hatte man gehofft, dass die starke Erhöhung der Zölle auf Tabakfabrikate die billigen Fabrikate der österreichischen Tabak-Industrie fast ganz von dem deutschen Markte verdrängen würden. Die österreichische Tabakregie ist aber durchaus nicht gesonnen, den Wettbewerb aufzugeben und hat dementsprechend ihre Massnahmen getroffen. Die österreichischen Feinschnitttabake können allerdings nicht mehr eingeführt werden. Bei den gangbarsten Cigarrenmarken aber, z. B. den Virginiern, trägt die österreichische Regie einen Teil des Wertzuschlages, so dass diese nicht viel stärker im Preise erhöht werden als deutsche Cigarren der gleichen Preislage. Die billige Sportcigarette, die den grössten Teil der österreichischen Einfuhr ausmacht, wird man später zu demselben Preise kaufen können wie jetzt, trotz der Erhöhung der Banderole und des Cigarettenzollens. Die österreichische Regie weiss sich eben zu helfen: sie kündigt an, dass sie diese Cigarette im Format verkleinere. So spart sie an Zoll und an Tabak. Die besseren österreichischen Cigaretten erfahren eine geringe Verteuerung.

Die Papiercigarre. Ein findiger amerikanischer Geschäftsmann hat eine neue Möglichkeit entdeckt, Papier auszunutzen. Wagenräder aus Papier, Wäschestücke, Gardinen und dergleichen sind schon lange Gegenstände der Papierindustrie; jetzt aber ist in New-York, so weiss „Nos Loisirs“ zu berichten, eine Fabrik errichtet worden, die ein besonderes Papier herstellt, das zur Anfertigung von Cigarren dient. Die Papierbogen werden dabei mit Tabaksaft getränkt, saugen den Saft in grossen Mengen auf und kommen dann in die Presse, wo sie in Form von Tabakblättern geschnitten werden. Sogar die Aderung des natürlichen Tabakblattes wird hier kunstvoll nachgeahmt. Aus diesem Papiertabak werden dann Cigarren bereitet, deren Herstellung gegen die echten Tabakcigarren eine ausserordentliche Verbilligung bedeutet. Mit berechtigtem Erstaunen aber wird man hören, dass die Raucher, die mit diesen amerikanischen Papiercigarren einen Versuch gemacht haben, des Lobes voll sind und die Milde und das Aroma dieser seltsamen Cigarren nach Kräften rühmen.

Tabakrauchen beim Schul-Unterricht. Auf eigenartige Weise belohnen mexikanische Lehrer den Fleiss und Lerneifer ihrer Schüler. Wer fleissig ist, darf während der Schulstunde rauchen. Ist die Gesamtleistung einer ganzen Klasse befriedigend, so erhalten alle Schüler die Erlaubnis, sich eine Cigarre anzuzünden. Der Freiheit zu rauchen erfreuen sich auch die untersten Klassen mit dem Unterschiede, dass die noch jungen Schüler statt Cigarren Cigaretten rauchen. Während des Schulunterrichts raucht der Lehrer. Schulhäuser, aus deren Fenstern Tabakqualm dringt, bilden in Mexiko keine Seltenheit. Trotz dieser idyllischen Zustände in

den mexikanischen Schulen herrscht in anderer Hinsicht strenge Disciplin. Den Schülern ist verboten alkoholische Getränke zu sich zu nehmen. Dieses Verbot wird allgemein beachtet, obwohl den Schülern die Anziehungskraft des Alkohols auf Erwachsene nicht fremd bleibt. Hat doch selbst der mexikanische Lehrer auf seinem Pulte stets ein gefülltes Fläschchen stehen und jedesmal, wenn es geleert worden ist, streiten sich die Eltern der Schüler um die Ehre, die Flasche wieder füllen zu dürfen.

Vom französischen Tabakmonopol. Was dem Staate das Tabakmonopol einbringt. Nach der vom Finanzministerium herausgegebenen statistischen Zeitschrift belief sich der Verkauf des Tabakmonopols im Jahre 1907 auf 470,4 Millionen Francs (Mehreinnahme: 22,5 Mill. Francs gegen 1906); der erzielte Gewinn auf 386,3 Mill. Francs (Mehreinnahme: 9,3 Mill. Francs). Die Ausgabe auf den Kopf der Bevölkerung Frankreichs (1013 Gramm gegen 1000 Gramm) betrug 12,99 Francs, wovon 11,97 Francs dem Staate zukommen. Inländischen Tabak hat der Staat für rund 15 Mill. Francs, ausländischen für 35 Millionen gekauft.

Geehrter Herr Redakteur!

Wie Ihnen bekannt, habe ich an der Gründung des „Magyar Dohánykísárusok Országos Szövetség“ insoferne regen Anteil genommen, als ich mit grösster Mühe, Zeitaufwand und Geldkosten, mir es angelegen sein liess, damit ein Verein zu stande komme, der die Interessen einer fast geknechteten Branch, die zudem nicht zu existiren vermag, wärmstens vertritt. Obgleich ich kein Kleintrafikant mehr bin, hat mich die Generalversammlung, wahrscheinlich aus Dankbarkeit für meine Mühelleistung zum Vicepräsidenten des Verbandes gewählt.

Nun höre ich, dass man hinter meinen Rücken, mit der Absicht umgeht, diesen Verein, mit den von unseren Gegnern den Grosstrafikanten gegründete „Szakosztály“ des Grosstrafikantenvereines zu fusioniren. Ich kann mir denken aus wessen Kopf diese „geniale“ Idee entspringt, da man ja seit jeher die Trafikanten immer als die naiven Leute angesehen hat, mit denen man nach Belieben verfahren darf. Obgleich ich hoffe, dass

kein einziger anständiger Trafikant sich zu einer solchen, ebenso nutzlosen, wie undankbaren Sache hergeben wird, halte ich mich doch in meiner Eigenschaft als Vicepräsident verpflichtet die, oder den Leiter dieser sonderbaren Aktion zu fragen:

1. Ob er nicht weiss, dass die Mitglieder drei Jahre lang dem Verein verpflichtet sind.

2. Ob er nicht weiss, dass es noch Leute in den Verein gibt, die man hätte befragen müssen, bevor auch nur die Rede von einer Fusion war?

3. Ob er wirklich meint, dass man auf diese Weise, den Tabaktrafikanten nützt? Ich für meinen Theil wundere mich nicht mehr, dass die Kleintrafikanten es zu nichts bringen können. Ich protestire gegen ein solches Vorgehn.

Lázár Mór,
Vicepräsident.

Mindenütt kapható!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyújtó. ≡

≡

Legjobb a

German

és

Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

Mindenütt kapható!

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (XXIV. sorsjáték) 6. Osztályának huzásai f. évi szeptember hó 22-től október hó 21-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

szeptember 22, 23, 24, 27, 28, 30, október 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 15, 18, 21-én.

A huzások a négy első napon 1/9 óraker, a többi napokon 9 óraker, kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. Kir. Szab. Osztálysorsjáték huzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, 1909 évi szeptember hó 15-ig eszközözlendő.

Budapest, 1909. évi szeptember hó 5-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték igazgatósága.

Lukács.

Hasay.